

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW: – BIZ DÜNYÄNIŇ ÄHLI ÝURTLARY WE HALKLARY ÜÇIN AÇYKDYRYS!

ÝAŞ DIPLOMATYŇ SESI

Biziň baş maksadymyz Watana gulluk etmektir! **METBUGAT — INTERNET GAZETI**

THE VOICE OF YOUNG DIPLOMAT

INTERNET NEWSPAPER

№18 (40) 2022-nji ýylyň 15-nji sentýabry

Our main goal is to serve the Motherland!

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary instituty

Internet gazetini 2020-nji ýylyň 1-nji oktýabryndan bäri çykýar

BAGTYÝAR DURMUŞYŇ AÝDYŇ ŞUGLALARY

Ata Watanymyzda halkara jemgyýetçiligi bilen netijeli gatnaşyklary ösdürmäge, söwda-ykdysady hyzmatdaşlygy giňeltmäge, ählumy parahatçylygyň we abadançylygyň bähbidine hoşniýetli goňnuçylyk gatnaşyklaryny pugtalandyrmaga, berkarar Watanymyzyň täze eýýamynyň beýik taglymlaryny dabaralandyrmaga, halkymyzyň ýaşajyş-durmuş derejesini yzygiderli ýokarlandyrmaga uly üns berilýär. Munuň şeýledigini geçen sanlyja günlerde ýurdumyza bolup geçen wakalar hem doly tassyklaýar.

Bilimler we talyp ýaşlar senesiniň giňden belenilen gününde paýtagtymyzdaky «Mekan» köşgünde Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň VII gurultaýynyň geçirilmegi, onda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň çykyş etmegi

1-nji sentýabrda ýaýbaňlandyrylan şanly wakalaryň many-mazmun babatda has-da baýlaşmagyny şertlendirdi.

Hormatly Prezidentimiziň «Ýaşlar barada döwlet syýasaty hakyn-da» Türkmenistanyň Kanunyna gol çekmegi gurultaýyň möhüm syýasy wakalarynyň üstüni ýetirdi.

Munuň özi beýik işleri bitirmek, Watanymyzyň at-abraýyny belende götermek ýaly asyly wezipeleriň ýurdumyzyň ýaşlary tarapyndan üstünlikli ýerine ýetirjekdigine bolan ynamy pugtalandyryýar. Şol bir wagtyň özünde, bu resminamanyň kabul edilmegi ýaşlaryň alyp barýan işleriniň, telekeçilik başlangyçlarynyň kanunçylyk binýadynyň berkidiýändiginiň aýdyň beýanydyr. Bu bolsa ýaşlar babatda durmuşa geçirilýän beýik özgertmeleriň üstünliklere beslenmegine giň ýol açýar.

Hepdäniň duşenbe güni, 5-nji sentýabrda döwlet Baştutanymyzyň Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň oba-senagat toplumyna gözegçilik edýän orunbasarynyň hem-de welaýatlaryň häkimleriniň gatnaşmagynda göni aragatnaşyk arkaly geçiren iş maslahaty hem ýurdumyzyň ykdysadyýetiniň, şol sanda oba hojalygymyzyň netijeli ösdürilýändiginiň aýdyň subutnamasy boldy.

Şeýle hem şu ýylyň 9-njy sentýabrynda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Ministrler Kabinetiniň ykdysadyýetimiziň pudaklarynda sekiz aýda ýerine ýetirililen işleriň jemlerine bagyşlanan mejlisini geçirdi. Geçen sekiz aýda ýurdumyza jemi içerki önümiň ösüş depgininiň 6,2 göterim bolmagy makrokydysady görkezijileriň durnukly ýagdaýda saklanýandygyny aňladýar. Şunuň bilen baglylykda, döwlet Baştutanymyz dürli pudaklarda bar bolan uly mümkinçilikleri netijeli peýdalanyp, ykdysadyýetimizi diwersifikasiýa ýoly bilen ösdürmegi dowam etmegiň, ýurdumyza öndürilýän harytlaryň sanawyny we eksport edilýän ugurlaryny giňeltmegiň wajypdygyny nygtady.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Milli Geňeşiň Mejlisiniň Başlygyna we Milli Geňeşiň Halk Maslahatynyň Başlygynyň orunbasaryna ýüzlenip, Gahryman Arkadagymyzyň başlangyjy boýunça Türkmenistanda her ýyla mynasyp at dakmagyň asylyly döbe öwrülendigini belledi. Şunuň bilen baglylykda, döwlet Baştutanymyzyň 2023-nji ýyly mynasyp atlandyrmak boýunça ýurdumyzyň dürli künjek-

lerinden, jemgyýetçilik guramalaryndan, raýatlarymyzdan we ýaşlardan gelip gowuşýan tekliple-ri öwrenmegiň wajypdygyna ünsi çekip, bu ugurda degişli düzümler bilen utgaşykly işiň ýola goýulmagynyň zerurdygyny belläp geçmegi, jemgyýetçilik durmuşymyzyň milli demokratiýalaýyn we miraslaýyn ösdürilýändiginiň aýdyň subutnamasy boldy.

Hepdäniň şenbe güni Arkadagly Serdarymyz Ahal welaýatynyň täze, döwrebap edara ediş merkezinde alyp barýlan gurluşyk işleri, bina edilmegi meýilleşdirilýän desgalaryň taslamalary bilen tanyşdy hem-de bu ýerde Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasarlarynyň, ýurdu-

myzyň ministrlikleriniň

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Özbegistan Respublikasynyň Samarkand şäherinde geçirilýän Şanhaý Hyzmatdaşlyk Guramasyna agza ýurtlaryň döwlet Baştutanlarynyň Geňeşiniň mejlisine hormatly myhman hökmünde gatnaşýar. Munuň özi ýurdumyza halkara hyzmatdaşlyk gatnaşyklarynyň hemmetaraplaýyn ösdürilmegine döwlet derejesinde ähmiýet berilýändiginiň nobatdaky beýanydyr. Şeýle hem döwlet Baştutanymyz forumyň çäklerinde oňa gatnaşýan ýurtlaryň döwlet Baştutanlary bilen ikitaraplaýyn duşuşyklary geçirdi. Munuň özi Arkadagly Serdarymyzyň tagallasynyň netijesinde sebitiň ýurtlary bilen özara bähbitli we birek-birege ynanyşmak esasynda ýola goýulýan gatnaşyklaryň ösüşiniň täze derejesine çykmagyna has giň ýol açýar.

we pudaklaýyn dolandyryş düzümleriniň ýolbaşçylarynyň, Ahal welaýatynyň häkiminiň gatnaşmagynda Hökümetiň göçme mejlisini geçirdi. Onda täze merkeziň gurluşyk işleriniň depginlerini ýokarlandyrmak, taslamanyň birinji tapgyryny şu ýylyň dekabrynda tamamlamak bilen baglanyşykly meselelere we bu ugurda öňde durýan anyk wezipelere garaldy.

Döwlet Baştutanymyz merkeziň gurluşyklarynyň ýokary hil derejesini üpjün etmek, desgalaryň gurluşygyny bellenen möhletlerde tamamlamak meselelerine ünsi çekip, bu babatda pudaklaryň öňünde durýan wezipeleriň wajypdygyny belledi. Munuň özi Ahal welaýatynyň täze, döwrebap edara ediş merkeziniň birinji tapgyrynyň şu ýylyň dekabrynda tabşyryljakdygyna we işleriň ýokary hilli ýerine ýetiriljek-

Döwrüň möhüm wakalary

digine bolan ynamy pugtalandyrdy.

Soňra Arkadagly Serdarymyz harby we hukuk goraýjy edaralaryň Hojalyk müdirligine degişli bu künjekde ýerleşýän bagçylyk we üzümçilik meýdanlaryna baryp gördi. Bu ýerde döwlet Baştutanymyzdan hormatly Arkadagymyzyň teklibi bilen «Kärizek» diýlip atlandyrylan üzümiň täze görnüşiniň ýygymyna badalga berilmegi haýyş edildi. Hormatly Prezidentimiz ýetişdirilen hasylyň ýygymyna ak pata berip, Hojalyk müdirligine degişli yerleriň çäginde giňeltmek, ösdürilip ýetişdirilýän önümleriň görnüşlerini we mukdaryny artyrmak boýunça harby we hukuk goraýjy edaralaryň ýolbaşçylaryna birnäçe görk e z -

meleri berdi. Munuň özi ýurdumyza ýaşlaryň harby hünär taýdan taýýarlygy bilen bir hatarda, olaryň mähriban topraga we halal zähmete bolan söýgüsini berkitmek bilen baglanyşykly meseleleriň döwlet syýasatynyň möhüm ugurlarynyň birine öwrülendiginiň nobatdaky beýanyny aňlatdy. Şeýlelikde, sentýabr aýynyň birinji ýarymynda ýurdumyza bolup geçen möhüm wakalar Diýarymyzyň has nurana geljege tarap bedew batly barýandygynyň aýdyň subutnamasy bolup, taryha girdi.

Gylyçmyrat GURBANOW,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň mugallymy.

1 Bagtyýar durmuşyň aýdyň şuglalary	2 Станет ли Туркменистан страной винограда и изюма?	3 «Тäze küýzäniň suwy sowuk»	4 Ýewropada ýeniş gazanýan türkmen gerçekleri	5 Türkmenistan halkara media giňişliklerinde	6 Hakydamda galan ýedilik	7 Ykballary özgerden bäsleşik	8 Seni maňa beren güz...
--	--	---------------------------------	--	---	------------------------------	----------------------------------	-----------------------------

10 sentýabry tekuşyçy godya w hode rabochego wizyta w Ahal'skij welaýat Prezident Turkmenistana Serdar Berdimuhamedow posetitił sadowye i winogradnyye planšacy, prižadležajacye Hožajstwennomu upravleniju woennyh i prawooxranitel'nyh organow, gde podrobno označomil'sja s wyrašywaemyymi na eksperimental'nom pole sortami winograda. Sorwaw grozdy winograda nowogo sorta, Prezident strany blagoslowil načalo ego massowogo sbora. Napomnim, čto 4 junja tekuşyçy godya Geroy-Arkadağ po prosybe sadowodow dal nazwanije «karizek» nowomu sortu winograda, wyrašyçennomu na pole Upravlenija na osnowe nacyonal'nyh zemledel'českih tradicyj i dostizhenij sowremennoj nauki, a takzhe oboznaçil zadatki po rasšyreniju ploščadey, otwed'nyh pod kul'turu. Wse' eto swidetel'stwe o tom, čto razwytie otrasli zemledelija – odno iz waznyh napravlenij gosudarstwennoj polityki.

Turkmen'skaja poslowyca glasiť: «Blagodaty' Prawitelja – Božyja blagodaty'». Posetçenie uwažаемым Prezidentom obrazcowyh winogradnyh planšacy, liçnoe označomlenie s sortami wyrašywaemogo winograda, ego urožajnyosty' i przybyl'nyosty', meryami po uhožy za sel'hožkul'turuy otкрыло nowuju istoričeskuju stranicu w oteçestwennom winogradarstwe. W obogaçeniji smyslom i soðeržanijem etoy stranicы nemalowaznoe znaçenije imeet i žurnalističeskoe slowo. W dannoj swyazi s çelыu doneseniya do massowogo znaniya polityki uwažаемого Prezidenta po razwytiju otrasli zemledelija, w çastnosti, winogradarstwa, a takzhe s namerenijem prepodnesti studentam-žurnalistam nağlyadnyj primery analitičeskoj publyçystyki, my soçli umestnym razmestit' zdesy otrыwki iz nowoy knigi Zasluzhennoğo žurnalisty Turkmenistana, prepodawatelja IMO MID Turkmenistana Taçğel'di Gutlyewa «Stanet li Turkmenistan stranoy winograda i izyuma?», gde na osnowe dokazatel'nogo analiza podtweryždaet'sja wysokay dohodnosty' otrasli wozdelыwaniya winograda.

Каракумы: «неоткрытая Америка» туркмен

или

700 тыс. га ожидают посадки виноградников

Вспоминя слова Аннамухаммеда Курбандурдыева об овадандепинском опыте технологии возделыва-

ния винограда в Каракумах и Мерда-ага Чарыева: «В виноградарстве мы должны опираться на Каракумы. Каракумы для туркмен - пока ещё не открытая Америка», начинаешь глубже понимать сущность сказанного. Будет правильным сказать, что наследие Гуванча Оразова - не только ценная технология, а, по существу, научное открытие в земледелии, дающее возможность получать милли-

арды долларов прибыли в масштабах страны. С точки зрения 30-летних испытаний этой золотой технологии, Каракумы нам видятся не как безжизненные, сухие, сыпучие пески, а в совершенно другом свете. Они представляются не только как пустыня, пригодная, с оговорками, для выпаса скота, но и как цветущий оазис с зеленеющими полями, с которых можно получать большие объемы продукции земледелия. Также может стать опорой не только животноводов, но и земледельцев. Во-первых, мощность наших песков составляет не 10-100 м, как в других пустынях мира, а всего 1-3 м, как в Овадандепе,

ротории Англии. В настоящее время, в израильском земледелии, например, кроме теплиц, оберегающих культуры от холода, строят охлаждающие помещения, предохраняющие растения от солнца и жары. При этом с растущих в этих помещениях культур, например, томатов, получают урожай по 350-400 тонн с гектара. А наши Каракумы – это природные охлаждающие и сохраняющие влагу «помещения», возведенные над территорией, равной по площади нескольким территориям Израилям.

Здесь мне хочется рассказать об эпизоде, происшедшем со мной и моим знакомым, который при-

СТАНЕТ ЛИ ТУРКМЕНИСТАН СТРАНОЙ ВИНОГРАДА И ИЗЮМА?

а ниже залегают ровные слои суглинистых почв. Во-вторых, слой песка в 1-2 метра выполняет удивительную функцию. Он, оказывается, не «коричневый дракон», поглощающий все в своем «чреве», а фильтр, мгновенно пропускающий влагу сквозь себя до суглинистых почв. С другой стороны, слабые капиллярные свойства песков, подобно озоновому слою атмосферы, предотвращают испарение этой самой влаги даже в летний зной. Симбиоз песка и суглинистых почв, образуя единую систему, создаёт кардинально новый, гармоничный вид земледелия. Новое земледелие на песчаной почве в Овадандепе – это не только путь развития виноградарства, но и найденный «золотой ключик» превращения Каракумов из пустыни в край земледелия.

Морковь высевают летом – в самое жаркое время года. В увлаж-

нился, что он стал смотреть на Каракумы другими глазами после ознакомления с первым, газетным вариантом этой работы: «Мы ехали вглубь Каракумов, мимо абсолютно безжизненных такыров, на которых не было ни былинки, но ближе к пескам, увидев юзярлик (туркмен. ýüzärlík; раст. гармала обыкновенная), оста-

сочные, сладкие арбузы. Оказывается, и в этом нет особого секрета. Если раскопать эти песчаные барханы, на поверхности которых летом можно испечь яйца, то на глубине 1,8-2 м можно обнаружить настолько влажную почву, что её можно сжать в комок. Если обрезать начальные завязи у арбузов, растущих на этих песчаных барханах, то корни растений, уходя вглубь в конце августа, доходят до этих влажных слоёв почвы. А затем из последующих завязей, вырастают превосходные арбузы, по размерам и сладости несравнимые с любыми другими, выращенными на традиционных бахчах.

Рассказанное убеждает в том, что пески не такое уж страшное, лишённое малейших признаков жизни пространство, как об этом раньше говорили. И «Движение песков» тоже не столь уж опасное явление, как нас убеждали в этом. В виноградарстве песчаная почва, являясь фильтрующим и влагоудерживающим слоем, для туркмен стала «Его превосходством», и своеобразным благодатным фактором.

Учёный Аннамухаммет Чарыев, сравнивая Каракумы с другими пустынями мира, рассказывает об одном эпизоде из своей жизни.

- В 80-х годах прошлого века к нам в Туркменистан приехал в

научную командировку профессор А.Г.Гасель, заведу-

новили машину и вышли посмотреть на это растение – как ему удастся сохранить свежий, зелёный вид в таких условиях? Длительные наблюдения за этим растением привели меня к такому выводу. Во-первых, из-за горечи, его обходят стороной животные. Во-вторых, и это самое главное, на поверхности, возле этих кустов гармалы, были видны песчаные бугорки, похожие на тельпек – высокую туркменскую шапку, которые защищали его от гибели и уготовили ему судьбу оставаться зелёным в самую обжигающую жару. На такырах, равнине не было даже ни одного куста гармалы, однако на песчаном острове и под его защитой спокойно прорастали эти растения, так как здесь сохранялась почвенная влага.»

Опытные люди песков (кумли) поведали мне о том, что на самой вершине 5–10 метровых песчаных барханов они сеют арбузы, не прививая ни к колючке, ни к какому-либо другому растению, и, не давая растениям ни капли воды, получают огромные,

ющий лабораторией пустынь Московского государственного университета имени М.Ломоносова. - Мы вместе с ним изучали почву на виноградниках Овадандепе, пробуриив для этого двухметровый шурф. А.Гасель, проанализировав химический состав почвы, сказал следующее: «Эти ваши земли никакая не пустыня, а потенциально земледельческий край. Каракумы не такая бесплодная пустыня, как пространства Сахары или Такламакана. Здесь везде присутствует растительность. Ваши пески не кварцевые, как у них, а оловые, то есть занесённые сюда ветром, а снизу, как мы видим, залегают суглинистые почвы. Поэтому они вполне пригодны для земледелия». Эти слова напомнили мне прекрасные строки из стихотворения Нуры Байрамова «Не говорите, что Каракумы - пустыня».

(Продолжение следует).

Таçğел'dи ГУТЛЫЕВ.

Hormatly Prezidentimiziň bilim syýasatyny durmuşa ornaşdyrmakda Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynda öz işine ussat, ýurdumyzyň ösüşine özleriniň goşandygy goşjak hünärmenleriň ýetirdirilmegi ugrunda uly işler alyp barylýar. Institutda täze açylan okuw ugurlarynyň hatarynda Syýasy kommunikasiýa we internet žurnalistikasy hünäri boýunça magistrlik ugruna magistrantlaryň 6-synyň kabul edilmegi hem aýdylanlaryň aýdyň subutnamasydyr. Gazetimiziň şu sanynda türkmen diplomatiýasynyň milli mekdebinde täze açylan Syýasy kommunikasiýa we internet žurnalistikasy hünäri boýunça magistratura kabul edilen ýaşlaryň biri — «Salam» hojalyk jemgyýetiniň we halk arasynda giňden tanalýan «Salam News» habarlar saýtynyň direktory Wepa ÝAGŞYÝEW bilen habarçymyzyň taýýarlan söhbetdeşligini okyjylara ýetirýäris.

Türkmenistan döwletimiziň mümkinçiliklerini dünýä tanatmak, giňden ýaşmak we bu ýerdäki öndebaryjy usullary ýurdumyzda ornaşdyrmak, ata Watanymyzyň ösüşine öz goşandygy goşmak arzuwy bardy. Sebäbi alyp ýerlerde okap ýören döwürleriň hemişe öz Watanyň küýseginde bolýarsyň. Öz dogduk mekanynda bolýan wakalary görmek, täzelikleri eşitmek isleýärsiň. Ine, şu küýsegim hem meniň maksadyma öwrüldi. Watanyma gelen wagtymdan başlap, şu ugur bilen

gyzyklanyp başladym. Beýleki edaralarda işlänimde hem, işimiň daşyndan gazet-žurnallary, mahabatlary yzygiderli yzarlap, olar bilen ýakyn hyzmatdaşlyk edip, işleri nähili alyp baryandyklaryny öwrenip başladym. Soňra bu ugurda bilimimi artdyrmak

bir gününizi salamdan başlaň» şygary hem-ä okyjyda ýagşy pikiri oýarýar, hemem islendik okyjy üçin gowy we gyzykly habarlary özünde jemleýändigini habar berýär.

— **Hojalyk jemgyýetinde işleriň alyp barylşynyň aýratynlyklary barada aýdaýsaňyz?**

— Hojalyk jemgyýetimiz diňe bir internet ulanyjylaryna ýurdumyzda we dünýäde bolup geýän wakalary gyzygyny bilen ýetirmek bilen meşgullanman, IT ulgamynda dürli programmalary, web-saýtlary, mobil goşundylary düzmek, işe girizmek wezipesini hem üstünlikli, täzeçil esasyda alyp barýar. Hojalyk jemgyýetiniň açylanyna heniz 1 ýylyň hem bolmandygyny, habarlar web-saýtynyň hem döredilene ýaňy ýarym ýylyň bolandygyny nazara alsak, alyp baryan işlerimizde üstünlikleriň gazanylandygyny, iň esasy zat hem, halkymyzyň söýgüsini gazanyp bilendigimizi arkaýyn aýdyp bileris. Häzirki wagtda hojalyk jemgyýetimiz döwlet we hususy edara-kärhanalarynyň programma üpjünçiligi babatdaky sargytlaryny üstün-

we internet ulanyjylaryň arasynda giňden tanalyp başlanmagymyz bilen geçirilýän dürli çäreler barada ýurdumyzyň edara-kärhanalarynyň degişli işgärleri redaksiýamyzda yzygiderli habar berýärler. Umuman, täzelikleriň döreyän ýerleri bilen yzygiderli hyzmatdaşlykda bolýars. Hyzmatdaşlyga gyzyklanma bildirýän taraplar üçin bolsa biziň gapymyz hemişe açykdyr.

— **«Salam News» halkara media giňişliginde nähili tanalýar?**

— Internet ulgamynyň özi islendik habarlar saýtynyň ösmegi üçin amatly giňişlik. Okyja ýaraýan kontentleriň yzygiderli ýerleşdirilmegi, habarlaryň tiz ýetirilmegi bu sanly giňişlikde tanalmagyňa we okyjylaryň ynamyna eýe bolmalygya eltýär. «Salam News» gysga wagtyň içinde uly abraýa eýe bolmagy başardy. Dünýäniň we ýurdumyzyň abraýly habar saýtlary oňa salgylanýarlar. Biziň habarlarymyza «Google News», «RIA Novosti», «TASS», «Reuters», «Lenta.ru», «RBC», «Izwestiya» ýaly halkara derejesinde iň köp okalýan habarlar saýtlary salgylandy. «Salam News» her aýda görülmäge sany boýunça öz rekordyny täzelemegi dowam edýär. Saýtymyza girýän her bir adam, ortaça, 3 minut 45 sekunt wagtyny sarp edýär. Bu görkeziji habar saýtlary üçin ýokary netijedir. «Salam News»-iň sosial torlardaky abunaçylarynyň sany 5 aýyň içinde hiç hili mahabatsyz 65 münden geçdi.

— **Habarlar saýtynyň üstünlikli işlemegi üçin işine ussat žurnalistleriň, menejerleriň bolmagy zerur bolup durýar. Munuň üçin siz işgärleri nähili saýlaýaňyz?**

— Biz habarlar saýtymyza işgärleri saýlanymyzda, ilki bilen, degişli ugurda ýokary bilimli, öz işini gowy bilýän žurnalistleri, habarçylary saýlap alýars. Ussatlary çekmäge çalyşýars. Hususan-da, ýaşlara giň orun berýäris. Tejribesi heniz ýeterlik bolmadyk ýaş žurnalistlere kämilleşmek üçin biz hemişe ýardam berýäris. Ýaş hünärmeniň işe ugrukmagy üçin halypa žurnalistler bilen işleşmäge çekýäris. Olaryň kämilleşmegi üçin birnäçe okuw we tejribelik sapaklaryny gurayars. Žurnalistler, menejler üçin halkara derejeli okuw sapaklaryna gatnaşmaklary, täze zatlary öwrenmekleri üçin zerur şertleri üpjün edýäris. Umuman, höwesli, yhlasly ýeterlik bolan ýaşlary biz hemişe goldaýars.

— **Geljekde öňde goýan maksatlaryňyz dogrusynda hem aýdyp beräýseňiz?!**

— Abraý-mertebesini barha artdyran, belent ösüşleri nazarlaýan Diýarymyzyň adyny halkara media giňişliginde giňişleýin tanatmak, ýurdumyzda bolup geýän taryhy ähmiýetli wakalary, durmuşa geçirilýän beýik işleri giňden beýan etmek — biziň baş maksadymyz. Munuň üçin ýurdumyzda ähli mümkinçilikler döredilýär. Halkara media giňişliginde täsirli bilimiň tapawutlanýan türkmen habarlar web-saýty kemala getirmek üçin yhlasly zähmet çekýäris. Geljekde türkmen «Salamynyň», täzelikleriniň gyzygyny bilen dünýäde eşidilmegi, bilinmegi üçin yhlasly işläris.

— **Wepa, beren täsirli gürrüňleriňiz üçin köp sag boluň! Size ýurdumyzda bolup geýän taryhy wakalaryň, beýik işleriň halkara giňişliginde giňden tanalmagy ugrunda alyp baryan işleriňizde üstünlikleri arzuw edýäris!**

— Sag boluň!

(Dowamy bar).

Gyzylgöl MOMMYÝEWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Syýasy kommunikasiýa we internet žurnalistikasy ugrunyň magistranty.

«TÄZE KÜYZÄNIŇ SUWY SOWUK»

ýa-da

«Salam News» saýtynyň döreyşi we iş alyp barşy hakynda söhbet

— **Wepa, ilki bilen, sizi Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Syýasy kommunikasiýa we internet žurnalistikasy ugruna magistrantlyga kabul edilmegiňiz bilen tüýs ýürekden gutlaýaryn!**

— Sag boluň! Adam hemişe öwrenip, özüni kämilleşdirip ýaşamaly. Şonuň üçin-de žurnalistika we häzirki zaman kommunikasiýa ulgamynda öz bilimimi has-da kämilleşdirmek maksadym meni şu ýokary okuw mekdebine getirdi. Degişli ugurda her gün täze zatlary öwrenýäris. Häzirki zaman žurnalistikasynyň, döwrebap maglumat beriş serişdeleriniň ösdürmegiň inçe tilsimlerini öwrenmäge halypa mugallymlarymyz hem yhlas edýärler.

Pursatdan peýdalanyp, Gyzylgül, sizi hem magistratura girmegiňiz bilen gyzygyn gutlaýaryn! Ine, indi bir auditoriýada bile okap ýörüs. Eşdişime görä, siz hem geljekde saýt açmagy, blogger bolmagy arzuw edýän ekeniňiz. Niýetiňiz hasyl bolsun!

— **Sag boluň, Wepa! Siz Belarus Respublikasynda gümrük hünäri boýunça ýokary okuw tamamlapşyňyz. Bu hem ykdysadyýetde möhüm ugurlaryň biri. Şundan çen tutsak, siz öz zähmet ýoluňyzy ykdysadyýet hünäri bilen baglanyşdyraýjak ýaly. Emma kommunikasiýa we žurnalistika ugrunda degişli bolan hojalyk jemgyýetini, soňra bolsa «Salam News» habarlar saýtyny açypşyňyz. Häzirki wagtda bolsa degişli ugurdan magistraturada okaýarsyňyz. Bu ýerdäki logiki baglanyşyk niredi?**

— Häzirki wagtda ösen jemgyýet düşünjesi maglumat jemgyýeti düşünjesi bilen berk baglanyşýar. Ýurdumyzda sanly ulgam esasynda, işleri dolandyrmaga, alyp barmaga, onuň döwrebap mümkinçiliklerini gündelik durmuşymyzda işjeň ulanmaga ähli şertler döredilýär. Şundan ugur alyp hem-de häzirki durmuşymyzyň sanly tehnologiýalar esasynda çalt depginde ösýändigini göz önünde tutup, «Salam» hojalyk jemgyýeti döredildi. Özüm gümrük hünärimni tamamlan bolsam-da, ozaldan žurnalistika we IT ugurlary barada has iňgin gyzyklanýardym. Soňra bu ugurlardaky arzuwlarymy ýuwaş-ýuwaş durmuşa geçirdim.

Saýt açmak pikiri, ilki bilen, talyplyk ýyllarymda Belarus Respublikasynda okalýan wagtlarym döredi. Asyl maksadymda

üçin sergileriň, forumlaryň, seminarlaryň we duşuşyklaryň ahlisine gatnaşyp, olaryň nähili geýýändigini, neneňsi alyp barylýandygy bilen gyzyklandym. Şu işleriň barşynda IT ugry boýunça bir taslama peýda bolup, onuň üstünde käredeşim Meýlis Maksadow bilen bilelikde işläp başladyk. Soňra bu işde ugur-ýol alanymyzdan soň, bu işi giňeldip, IT ugrundan dünýä habarlary bilen baglanyşykly sosial torlarynyň birinde ýuwaş-ýuwaşdan özümiň gysgaça habarlarymyz salgylanma esasynda çykaryp başladyk. Ondan soňra bu işiň telekeçilik taslamasyny taýýarladyk. Bu ugurda täzeçilik hökmünde nämeleri edip boljagyny, saýtyň döredijilik toparyna näçe işgäriň gerekdigini anyklaşdyrdyk. Şeýlelikde, «Salam News» habarlar saýtynyň düýbi tutuldy.

— **Hojalyk jemgyýetini we habarlar saýtyňyza näme üçin «Salam» diýip at goýduňyz?**

— Türkmençilikde birine duşulanda, ilki bilen, saglyk-amanlyk soraşýlar. Daş-töweregiň, maşgalanyň abadançylygy, ýakynlaryň hal-ýagdaýlary soralyar. Şondan soň garşyňdaky adamyň habary alynýar. «Salam» sözüniň özem «size abadançylyk, sag-salamatlyk dileýäris» diýmegi aňladýar. Görnüşi ýaly, bu söz her bir günümiziň, durmuşymyzyň many-mazmunyny, ýagşy umytlaryny özünde jemleýär. Habarlar saýtymyza girýän okyjynyň, ilki bilen, «Salam» ýazgysyna gözi düşýär. Bu söz bizden okyja ýetirilene «Salamdyr». Bu sözden soň, habarlara giň orun berilýär. «Her

likli durmuşa geýirýär. Habarlar saýtymyzyň sahypalarynda syýasatda, ykdysadyýetde, jemgyýetde, ylym-bilimde, tehnologiýalar dünýäsinde, saglyk we sport ulgamlarynda hem-de dünýäde bolup geýän täzelikler bilen dessin tanyşmak bolýar. Web-saýtyň «Media» bölümünde ýurdumyzda we halkara

giňişliginde bolup geýän wakalaryň video we foto ýazgylaryny, meşhur şahsýetler bilen ýörite taýýarlanylýan täsirli wideoreportajlary görmek bolýar.

— **Habaryň gyzygyny bilen halk köpçüligine ýetirilmegi iň esasy zat. Siz onuň hötdesinden nähili gelyňiz?**

— «Salam News» Türkmenistanda iň täze açylan habar saýty bolmagyna garamazdan, köp sanly döwlet edaralary, daşary ýurtlaryň ilçihalalary we halkara guramalaryň wekilhanalary bilen hyzmatdaşlygy ýola goýdy. Bu bolsa ýurdumyzda we dünýäde bolup geýän wakalary ilkinjileriň hatarynda, gyzygyny bilen okyjylar köpçüligine ýetirmäge ýardam edýär. Ýetirilýän habarlaryň ýokary hilliligi

Institutymyzyň sport durmuşy

ÝEWROPADA ÝEŇIŞ GAZANÝAN TÜRKMEN GERÇEKLERI

Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary instituty täze okuw ýylyna türgen talyplarynyň halkara sport durmuşynda gazanan ajaýyp üstünlikleri bilen gadam basdy. Gürüň şu ýylyň sentýabr aýynyň birinji ongünlüginde institutymyzyň Halkara gatnaşyklary fakultetiniň 2-nji ýyl talyby Dawut Nazmyradowyň hem-de Halkara hukugy fakultetiniň 1-nji ýyl talyby Ýusup Garajaýewiň Germaniýa Federatiw Respublikasynyň Berlin şäherinde geçirilen karate-do boýunça halkara ýaryşynda hem-de Çehiýanyň Pardubis şäherinde geçirilen şotokan karate boýunça 12-nji dünýä çempionatynda gazanan üstünlikleri barada barýar. Häzirkki wagtda Çehiýada bolýan talyp türgenlerimiziň soňra bu ýerden halkara ýaryşyna gatnaşmak üçin Şweýsariýa gidýändikleri sebäpli, häzirlilikçe olaryň gazanan ýeňişleri barada institutymyzyň bedenterbiýe mugallymy Serdar Baýsähedow bilen eden söhbetdeşligimizi okyjylarymyza ýetirmegi makul bildik.

— *Serdar mugallym, institutymyzyň türgenleriniň gazanan ýeňişleri barada olaryň mugallymy hökmünde öz ýürek buýsanjyňyzy paýlaşsanyňyz?!*

— Hoş habar sentýabr aýynyň 4-i güni Türkmenistanyň Karate-do Federasiýasy tarapyndan bize ýetirildi. Germaniýanyň Berlin şäherinde karate boýunça 17-nji gezek geçirilen «Banzai Cup — 2022» atly halkara ýaryşynda Halkara gatnaşyklary fakultetiniň 2-nji ýyl talyby Dawut Nazmyradow 75 kg agram derejesinde ulularyň ýaryşynda altyn medala we kuboga mynasyp boldy. Şeýle-de ýaryşyň dowamynda türkmen türgenleriniň gazanan kümüş medallarynyň hasabyna Dawut ýene 2 kümüş medaly goşdy. Ol bu medallary kumite boýunça 21 ýaşdan ýokary türgenleriň arasynda geçirilen ýaryşlarda eýeledi.

Mundan başga-da, Germaniýadaky halkara ýaryşda 18 ýaşa çenli ýaş türgenleriň arasynda guralan toparlaýyn kumitede ýaş türgenlerimiz medal bilen kubok gazanyp, Watanymyzyň sport arenasyndaky abraýyny has-da ýokary galdyrdylar. Şol türgenleriň biri hem, institutymyzyň Halkara hukugy fakultetiniň 1-nji ýyl talyby Ýusup Garajaýewdir. Ol bu ýaryşda altyn medala mynasyp boldy.

— *Mugallym, bilşimiz ýaly, Çehiýanyň Pardubis şäherinde sentýabr aýynyň 9 – 11-i aralygynda şotokan karate boýunça 12-nji dünýä çempionaty geçirildi. Dünýä birinjiliginde erjel türgenlerimiziň gazanan ýeňişleri barada hem aýdyp beräýseňiz?!*

— Elbetde, türgenlerimiziň bu ýaryşda-da baýrakly orunlara mynasyp boljaklaryna şübhe ýokdy. Olar, garaşlyşy ýaly, öz erjellilikleri, yhlaslary bilen tamamyzy hem ödediler. Dawut Çehiýada 3 altyn, 4 kümüş we 2 bürünç medala eýe bolupdy. Ýusup hem nobatdaky altyn medalyny gazandy. Ol 55 kg agramda çykyş eden türgenleriň arasynda iň güýçli türgen hökmünde ykrar edildi.

Ynha-da, ýene bir begeçli habar — türgenlerimiz 17–22-nji sentýabr aralygynda Şweýsariýanyň Bazel şäherinde geçiriljek halkara ýaryşa gatnaşarlar. Nesip bolsa, bu halkara ýaryşda hem halkaraçy türgenlerimiz bizi täze ýeňişleri bilen begendirerler.

— *Serdar mugallym, beren gürrüňleriňiz üçin köp sagboluň!*

Söhbetdeş bolan: Ajaýyp NOBATOWA, Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Halkara žurnalistikasy fakultetiniň II ýyl talyby.

BMG-niň HALKARA GÜNLERI

Международный день солидарности журналистов

8 сентября — Международный день солидарности журналистов. В этой связи, поздравляем журналистов всего мира и студентов, обучающихся в этом направлении с Международным днем солидарности журналистов.

Журналисты всегда в курсе самых важных событий, они работают в горячих точках, на важных политических съездах, на культурно-массовых мероприятиях. Отовсюду доставляют только истинные, свежие, интересные факты. Думаю, всем будет интересно узнать историю этого дня.

Международный день солидарности журналистов был установлен в 1958 году, по решению IV конгресса Международной организации журналистов (МОЖ). Дата для проведения этого международного дня была выбрана не случайно. Именно в этот день, в 1943 году, в Берлине, нацистами был казнён чехословацкий журналист, литературный и театральный критик, публицист, активист чехословацкой компартии Юлиус Фучик.

Уже традиционно, в день солидарности журналистов, по всей планете проходят собрания и конференции, на которые приезжают журналисты из самых различных стран мира. На этих профессиональных съездах, представители четвёртой власти делятся своим журналистским опытом, и отмечают наиболее достойных в своей среде.

*Акмухаммет БАЙЛЫЕВ,
студент II курса факультета международной журналистики
Института международных отношений МИД Туркменистана.*

ТУРКМЕНИСТАН — СРЕДИ УЧАСТНИКОВ ГЛОБАЛЬНОГО САММИТА

Возрождения новой эпохи могущественного государства Туркменистан проводит многогранную работу по совершенствованию национальной системы образования и обеспечению равного доступа к качественному образованию. В связи с этим, Туркменистан планирует принять участие в Глобальном саммите по трансформации образования, который состоится 16, 17 и 19 сентября 2022 года под эгидой ЮНЕСКО в Нью-Йорке в ходе недели высокого уровня 77-й сессии Генеральной Ассамблеи ООН.

Мировые лидеры присоединятся к обсуждениям в «День лидеров» — 19 сентября, главное событие семьдесят седьмой сессии Генеральной Ассамблеи. Мероприятию будет предшествовать двухдневный сегмент — День мобилизации, посвященный молодежи и решениям, в пятницу, 16 сентября, и в субботу, 17 сентября — День решений, для расширения глобальной поддержки и действий, который состоится в штаб-квартире ООН.

«Саммит по трансформации образования будет направлен на подтверждение нашей общей приверженности образованию и обучению на протяжении всей жизни как важнейшему общественному благу» — сказал Антониу Гутерриш.

Туркменистан поддержал идею проведения этого мероприятия ООН и провел широкие Национальные консультации в сотрудничестве с международными организациями. Организация

Объединенных Наций в Туркменистане, страновой офис ЮНИСЕФ, офис ЮНЕСКО в Тегеране и Национальная комиссия Туркменистана по делам ЮНЕСКО поддерживают Министерство образования — национального координатора национальных консультаций, которые проводились с 21 июня по 15 августа.

Туркменистан проводит многогранную работу по совершенствованию национальной системы образования и обеспечению равного доступа к качественному образованию. Приверженность к реализации 4-й Цели Устойчивого Развития подтверждена в недавнем обращении Президента Сердара Бердымухамедова к школьникам, студенческой молодежи, преподавателям и работникам сферы образования по случаю начала нового учебного года, который в Туркменистане отмечается как День знаний и студенческой молодежи.

Предстоящий Саммит станет неотъемлемой частью и важной вехой в дорожной карте обновленного Механизма глобального сотрудничества (МГС) в сфере образования.

*Шамырат АШЫРМЫРАДОВ,
студент II курса факультета
международных отношений
Института международных
отношений МИД Туркменистана.*

Голос мира о нашей Родине

В первой половине сентября 2022 года события и новости политической, экономической, социальной сфер нашей Отчизны нашли своё достойное отражение в мировом информационном пространстве.

Взаимовыгодное сотрудничество Туркменистана с соседними государствами было освещено информгентством **CentralAsia.news**, которое на своём официальном сайте разместило новость о проведении двусторонних переговоров между Туркменистаном и Азербайджаном по вопросам Соглашения о разграничении дна Каспия.

«Туркменская делегация во главе с директором Института Каспийского моря, Спецпредставителем государства по вопросам Каспия Мыратом Атаджановым с 12 по 13 сентября участвовала в обсуждениях вопросов о разграничении дна Каспия со своими коллегами из Азербайджана, возглавляемыми замминистра внешнеполитического ведомства Халафом Халафовым.

CA CentralAsia.news

По завершению двусторонних переговоров между делегатами была достигнута договорённость об активном продолжении переговорного процесса по вопросам разграничения дна Каспийского моря».

Сотрудничество Туркменистана со своими дружественными партнерами также нашло яркое освещение в информационном пространстве. Например, авторитетное информгентство **SNG.TODAY** сообщает о том, что Ашхабад и Абу-Даби договорились о проведении заседания Совместного комитета по партнёрству:

«Во время официального визита в город Эр-Рияд в целях принять участие в первой встрече председателей МИД государств Персидского залива и Центральноазиатского региона глава внешнеполитического ведомства Туркменистана Рашид Мередов 7 сентября провёл встречу

SNG.TODAY

с Госминистром иностранных дел и международного сотрудничества ОАЭ Халифом Шахин Аль Мараром.

Основной акцент был сделан на вопросах своевременного проведения до конца нынешнего года очередного собрания Совместного комитета по взаимодействию между двумя государствами в столице Эмиратов с целью продолжить двусторонние обсуждения относительно дальнейших действий по углублению туркмено-эмиратских взаимовыгодных связей».

Плодотворная и эффективная работа наших центральных печатных изданий также не осталась в стороне от внимания иностранных СМИ. В частности, новость о публикации статьи Шавката Мирзиёева в газете «Нейтральный Туркменистан» была размещена на официальной странице новостного агентства **SNG.fm**:

«Накануне очередного саммита Шанхайской организации сотрудничества (ШОС), который будет проходить в Самарканде 15–16 сентября 2022 года, в газете «Нейтральный Туркменистан» вышла статья узбекского лидера Шавката Мирзиёева. Политик рассказал, что, будучи председателем международной организации в текущем году республика провела более восьмидесяти различных мероприятий.

Президент Узбекистана выразил уверенность, что в условиях, существующих сегодня вызовов и возможностей, ШОС могла бы трансформироваться и расти, взяв курс на новые стратегические направления. Он предлагает странам-членам активизировать кооперацию в таких областях как «зеленая экономика», транспорт, инновации, а также энергетическая, продовольственная и экономическая безопасность».

SNG.FM

Освещение таких важных событий и новостей, происходящих в нашей стране, является ещё одним ярким свидетельством высокого уровня заинтересованности авторитетных международных агентств общественно-политической жизнью нашего государства.

«В первой половине сентября 2022 года мировые новости и события, касающиеся таких значимых сфер жизнедеятельности человека, как инновационные технологии, экология, экономика, градостроительство, астрономия, нашли своё достойное отражение в мировом информационном пространстве.»

Карл III официально провозглашен королем Великобритании

Политическая сфера и последние новости, касающиеся этого направления вызвали высокую заинтересованность зарубежных новостных агентств. В частности, провозглашение Карла III королем Великобритании стало ярким событием последних дней:

Во время торжественного мероприятия, трансляцию которого вели пресс-служба Букингемского дворца и основные британские телеканалы, Карл III заявил, что принимает ответственности и обязанности как суверена. Он также пообещал добиваться мира, гармонии и процветания для своих подданных.

Традиция, которой уже более трех веков, предписывает новому монарху, который является и верховным главой Церкви Англии, пообещать своим шотландским подданным, что он не будет посягать на независимость и устои пресвитерианской церкви Шотландии, а, напротив, защитит ее от любых угроз.

Карл III также поставил подписи под двумя копиями текста клятвы, одна из которых будет доставлена позднее в Эдинбург.

Ранее старшие члены Тайного совета официально провозгласили наследника Елизаветы II королем. Речь идет о формальности или, как ее называют, "конституционной необходимости", ведь фактически Карл III стал королем в тот момент, когда накануне умерла его мать.

Доллар растет после самого слабого месяца за десятилетие

В частности, последние изменения финансовых котировок международных валют на мировой бирже стали предметом пристального внимания мировых информгентств:

Доллар вырос к корзине основных валют в понедельник, так как вытеснение коротких позиций в сочетании со спросом на безопасные активы дали валюте некоторую передышку после самого слабого за десятилетие месячного показателя.

Спекулянты увеличили объем чистых коротких позиций в долларах до максимума за девять лет на прошлой неделе, показали подсчёты Рейтер и данные американской Комиссии по торговле товарными фьючерсами (CFTC), вышедшие в пятницу.

Индекс доллара к корзине основных валют вырос на 0,4% до 93,782 к 14.45 МСК, причем он укрепился ко всем валютам, входящим в корзину, на которой базируется индекс, в том числе швейцарскому франку, шведской кроне, евро, фунту стерлингов и канадскому доллару.

6 ÝAŞ DIPLOMATYŇ SESI

HAKYDAMDA GALAN ÝEDILIK

Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň VII gurultaýyna gatnaşyjynyň ýürek teswiri

Halkymyzda 7-lik düşümlü san hasaplanylýar. Il içinde «Sähetli günü bilmeşen, üç ýedini bileňokdyňmy?!» diýilýär. Her aýyň 7-si, 17-si, 27-si günleriniň sähetli gün saýylmagy, mundan başga-da, 7 hazyna, 7 gudar, 7 gat asman, 7 gat zemin diýilmegi halkymyzda 7-lik sana goýulýan uly hormatdan nyşan.

Mälim bolşy ýaly, 2022-nji ýylyň 1-nji sentýabry — Bilimler we talyp ýaşlar gününde Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň VII gurultaýy geçirildi. Geçirilen gurultaýyň tertip boýunça 7-nji bolmagy hem aýratyn mana eýe. Wakalaryň täsiri her kimiň aňynda öz boluşly orun alýar. Dogrusy, VII gurultaý hakydanda döwletimiz tarapyndan ýaşlar barada edilýän çäksiz aladalaryň bir bölegi hökmünde şu aşakdaky ýedi aýratynlyk bilen möhürlendi:

1. Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň VII gurultaýyna Arkadagly Serdarymyzyň hut özi gatnaşyp, ýaşlar bilen didarlaşdy;

2. Hormatly Prezidentimiziň gurultaýyň dowamynda çykyş edip, biz — ýaşlara öwüt-ündew berdi hem-de Ýaşlar guramasynyň önünde durýan 7 sany wezipäni kesgitledi;

3. Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň VII gurultaýynyň Bilimler we talyp ýaşlar gününde geçirilmeginiň özboluşly manysy boldy;

4. Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň VII gurultaýynda hormatly Prezidentimiz «Ýaşlar barada döwlet syýasaty hakynda» Türkmenistanyň Kanunynyň rejelenen görnüşine gol çekdi;

5. Bu gol çekilen Türkmenistanyň Kanunyna laýyklykda, ýurdumyzda ýaşlaryň ýaşy 35-e çenli uzaldyldy. Şeýle-de işgärleriniň azyndan 75 göteriminiň ýaş raýatlar düzýän hususy kärhanalar Türkmenistanda ýaşlar kärhanalary diýlip yk-rar ediler. Ýaşlaryň arasynda terbiýeçilik işleri kämilleşdiriler. Umumybilim edaralaryny tamamlan ýaş oglanlaryň ýokary hünär we orta hünär okuw mekdepleriniň

giriş synaglaryna gatnaşmagy üçin, bir gezek mümkinçilik döretmek şerti bilen, harby gulluga çagyryş möhleti wagtlaýyn yza süýşüriler. Hünär bilimi edaralaryna tölegli esasyda okuwa kabul edilen hem-de okuwda, döwlet, halkara bäsleşiklerinde we jemgyýetçilik işlerinde ýokary netijeleri görkezzen ýaşlara okuwyny tölegsiz esasyda dowam etmek mümkinçiligi dörediler. Türkmenistanda döwlet derejesinde ekologik taslamalary durmuşa geçirmäge, taryhy ýadygärlikleriň durkuny tazelemäge we içerki syýahatçylyk ulgamyny ösdürmäge ýaşlaryň gatnaşmaklary goldanylýar. Bilim edarasyny tamamlap, ýaňy işe kabul edilen türkmenistanly ýaş hünärmenleriň girdeji salgydyny zähmet döwrüniň birinji ýylynda bellenilen kadasyndan 50 göterim, ikinji we üçünji ýylynda 25 göterim peseldiler. Türkmenistanyň alym ýaşlara innowasiýa, oýlap tapş işini amala aşyrmak üçin döwlet tarapyndan maddy we maliýe taýdan kömek berler. Ýurdumyzda telekeçi ýaşlary goldamak üçin ýörite maýa goýum gaznalary dörediler.

6. Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň VII gurultaýynyň dowamynda bu guramanyň ýolbaş-

çy düzüminiň tazeleneşi netijesinde, ýurdumyzda ýaşlar bilen iş salyşmaklyga täze çemeleşmeler beýan edildi;

7. Geçirilen gurultaýa Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutunyň 7 sany talybynyň gatnaşmagy.

Elbetde, Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň VII gurultaýynda ýokarda sanap geçen ýediligimden başga-da ýatda galyjy wakalar kän boldy. Ýöne bu gurultaý meniň ýadymda hemişe ýokarky ýedilik hikmet bilen baglanyşyp galar.

...Ynha, şeýle taryhy wakalaryň gözli şaýady bolmak özüni-de şol taryhyň bir bölegine öwürýär. Hawa, ýurdumyzda ýaşlardan tama uly. Bu ynamy, bu tamany ödemek biz — ýaşlaryň baş borjy. Borç bolsa türkmen üçin mukaddeslikdir.

Gurbansähet GURBANSÄHEDOW,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutunyň Halkara žurnalistikasy fakultetiniň II ýyl talyby.

Hoş geldiň, talyplyk!

Ömrümiň bagtly pursatlary

Durmuşymyzyň her bir günü ýatdan çykmaýjak bagtly pursatlara beslenýär. Ýaş nesilleriň isleg-arzuwlary ileri tutulýan ajaýyp Diýarymyzda «Halkyň Arkadagly zamanasy» ýylymyzda maňa-da talyp bolmak bagty miýesser etdi. Juwan kalbymda beslän arzuwlarym yhlas bilen birigip, Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutunyň Halkara žurnalistikasy fakultetiniň talyby boldum. Talyplyk dünýäsine gadam basmagymyz bilen, begençden doly ýüreklerimiz bizi şeýle bagta ýetiren Arkadagly Serdarymyza alkyşdan doly.

Gahryman Arkadagymyzyň atalyk sargytlary, ündew-nesihatlary aýdyň maksatlara sary röwşen geljege ynamly gadam urýan yhlasly ýaşlaryň ruhy daýanjydyr. Binýadyny bilimden berk gurýan buýsançly ýaşlaryň hatarynda bolmak bagtyň näýbaşsý bolsa gerek.

Türkmen ýaşlarynyň dünýä ünlülerine laýyk bilim almagy üçin ata

Watanymyzda döredilýän mümkinçilikler ylymlar dünýäsinde ynamly öňe gitmegimize uly badalga berýär. Ata-babalarymyzyň nesihatlaryna uýup, pederlerimize mynasyp perzent bolmak, Watanymyz has-da gülledep ösdürmek Arkadagly Serdary döwrüň bagtly ýaşlarynyň esasy maksatlarydyr. Şu maksatlara tarap ak niýetler bilen bizi öňe alyp barýan Arkadagly Serdarymyza her ädimde çäksiz sagbolsun aýdýarys. Goý, hormatly Prezidentimiziň jany sag, ömri uzak bolsun, tutýan tutumly işleri barha rowaç alsyn!

Aýşirin DÖWLETOWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutunyň Halkara žurnalistikasy fakultetiniň I ýyl talyby.

Yhlas myrada gowşanda

Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe hormatly Prezidentimiziň parasatly ýolbaşçylygynda ýurdumyzda ýaş nesillere ähli ugurlar boýunça bilim almaga, saýlap alan hünärlerinde zähmet çekmäge giň mümkinçilikler döredilýär. Şeýle ugurlaryň hatarynda ýurdumyzda döredijilik bilen meşgullanýan ýaşlara hem uly üns berilýär. Bize peşgeş

berlen ajaýyp döwri, eziz Watanymyzyň ösüşlerini wasp etmek, wagyz etmek köpçülikleýin habar beriş serişdeleriniň esasy wezipesi bolup durýar. Orta mekdepde okaýan mahallarym, žurnalist bolmak arzuwy meni «Miras» teleradioýaýlymynyň gapysyna alyp geldi. Ol ýerde toplan zähmet tejribäm we öz hünärim boýunça kämilleşmek islegi bolsa – «Halkyň Arkadagly zamanasy» ýylynda Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutunyň

bosagasyndan getirdi. Şeýle bagtyýar döwrüň bagtly talyby bolmak meni diýseň buýsandyryýar.

Gahryman Arkadagymyz: «Watanymyzyň röwşen geljegi üçin okamak, öwrenmek, zähmet çekmek bagtyýar ýaşlarymyzyň önlerinde goýan baş maksadyna öwürülmelidir» diýip belleýär. Gahryman Arkadagymyzyň öwüt-nesihatlaryna eýerip, bu hünäriň inçe syrlyny ele almak üçin yhlas bilen okarys, öwrenersiz.

Bize okamaga, öwrenmäge şeýle mümkinçilikleri döredip berýän Arkadagly Serdarymyzyň jany sag, belent başy aman bolsun!

Ogulmiwe JUMADURDYÝEWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutunyň Halkara žurnalistikasy fakultetiniň I ýyl talyby.

«Ýaş diplomatyň sesi» elektron gazetimiziň geçen sanynda Bilimler we talyp ýaşlar gününe gabatlap, Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň durmuşynda bolup geçen ýatdan çykmaýaj ajaýyp wakalaryň hataryndan orun alan hem-de geçen okuw ýylynda şu ýokary okuw mekdebinde sekiz gezek saýlama, iki gezek ýarym final hem-de jemleýji final oýunlary geçirilen «Parahatçylygyň ýaş çaparlary» atly akyl-paýhas bäsleşigine gatnaşyp, tapawutlanan mekdep okuwçylarynyň ençemesiniň bu institutyň talyby bolandygyny habar berip, olar bilen guralan söhbetdeşligi çap edipdik.

Gazetimiziň şu sanynda bolsa bagty çüwen ýaşlar bilen «tegelek stoluň» başynda guralan söhbetdeşligiň dowamyny okyjylarymyza ýetirýäris. «Tegelek stola» Türkmenistanyň at gazanan žurnalisti, halypa mugallym T.Gutlyýew hem-de institutymyzyň Halkara žurnalistikasy fakultetiniň I ýyl talyplary Gülnara Myradowa, Aýnur Hudaýbergenowa, Kakageldi Akmyradow hem-de Halkara ykdysady gatnaşyklary fakultetiniň I ýyl talyplary Mahym Kakayewa, Ýagsymyrat Öwezow dagy gatnaşdylar.

Ýeri gelende, geçen on bäş günün içinde institutymyza bäsleşikleriň, üýtgeşmeleriň bolandygyna üns çekesimiz gelyär. Has anygy, 8-nji sentýabrda «Parahatçylygyň ýaş çaparlary» atly akyl-paýhas bäsleşiginiň I möwsümine gatnaşanlaryň «estafeta taýajygyny» bäsleşigiň II möwsümine gatnaşjak mekdep okuwçylaryna gowşurmak dabarasyny boldy. Munuň özi taryhyň gaýtalanýandygyny, söhbetdeşligimiziň bolsa bäsleşigiň geljekki gatnaşyjylary üçin ruhy maýak bolup biljekdigini görkezýär.

(Soňy. Başlangyjy gazetiniň 39-njy sanynda).

Kakageldi Akmyradow, talyp:

— Men kiçiligimden taryha degişli kitaplary köp okamsoň, şol ugurdan bäsleşiklere gatnaşmagy halaýardym. Esasan hem, S.Türkmenbaşy adyndaky aýratyn zehinliler mekdebinde okan döwrümde taryh dersi boýunça bäsleşiklere gatnaşyp, baýrakly orunlara mynasyp boldum. Şondan soň «Parahatçylygyň ýaş çaparlary» atly akyl-paýhas bäsleşiginiň geçirilýändigini barada eşidenimde, oňa gatnaşmak islegi döredi. Bäsleşik durmuşymy 180 gradus üýtgetdi. Onda öwrenen bilimlerim türkmen diplomatiýasynyň milli mekdebinin giriş synaglarýndan üstünlikli geçmegime ýardam berdi. Aýratyn bellemeli zatlaryň biri hem — bu ýokary okuw mekdebinde taryh dersiniň has çuňlaşdyrylyp öwredilmegidir, hatda institutyň «Ýaş diplomatyň sesi» gazetinde hem publisistik makalalar taryhlaýyn, filosofiýalaýyn açylyp görkezilýär eken.

Mahym Kakayewa, talyp:

— Men şu ýokary okuw mekdebine girmegi 6-njy synpdan bari arzuw edip gelyärdim. Atam-enem bilen bilelikde «Parahatçylygyň ýaş çaparlary» atly akyl-paýhas bäsleşigine ilkinji gezek gelenimde bolsa, bu okuwa girmäge bolan höwesim öňkümde hem betar artdy. Meniň hem ykbalym Gülnaranyňka kybapdaşrak. Ýer alyp bilmän gitsemem, synagdan geçip, ýokary okuwa girmegim meniň üçin iň uly baýrak, öz-özümü açmaga mümkinçilik boldy.

YKBALLARY ÖZGERDEN BÄSLEŞIK

Şol bäsleşigiň üsti bilen taryh dersini içgin bilmeýändigime gözüm ýetdi. Öýe gelip, şol dersi gaýtadan özleşdirmäge girişdim. Netije-

de, synaglardan üstünlikli geçdim. Synagdan çykanymda özümü al-asmanda erkin perwaz edýän guş deý saýdym. «Yhlas bilen aglasaň, sokur gözden ýaş çykar» diýlişi ýaly, yhlasym türkmen diplomatiýasynyň milli mekdebinin bosagasyndan getirdi.

Ýagsymyrat Öwezow, talyp:

— Her kimde özboluşly başdan geçirmeler bar.

Meniň hem başdan geçirmelerim beýlekileriňkä garanynda üýtgeşik boldy. Esasy üýtgeşme — baş baýraga mynasyp bolmagym. Gazetiň öňki sanlarynda bäsleşige nähili ýollar bilen gelenimi, başymdan geçen duýgulary, bolan wakalary aýdypdym. Hawa, şu nukdaýnazardan alsaň, baş baýrak meniň çüwen paýym boldy. Synaga gelenimde eýýäm hemmeler meni tanaýardy. Meni görenler: «finalçy, finalçy» diýişýärdiler. Bu ýagdaý ýüregimi joşa getirdi. Synaga gelen ilkinji günüm Täçgeldi mugallymyň önümden çykyp, ak pata bermegi hem buýsandyryjy waka boldy. Şeýdibem, durmuşymdaky ýatdan çykmaýaj pursatlar monjuk kimin düzüliberdi. Köplenç, begenjimi paýlaşanymda, ilki bilen, ejemi gujaklaýardym. Synagdan çykanymda, kakamyň gözlerinde peýda bolan ýaş damjasy mende jogapkärçilik duýgusyny oýarypdy. Şol sebäpli-de, şu gezek ilki kakamy begendirdim. Esasy bellemeli zat, ýazgydam ýazgytdyr welin, ykbalyma aýratyn täsir eden adamlara, bäsleşikde bize adalatly eminlik eden halypa diplomatlara, meşhur alymlara, hünärmenlere, halypa mugallymlarymyza sagbolsun aýtmak isleýärim.

Bize okamaga, döredijilikli zähmet çekmäge giň mümkinçilikleri döredip berýän hormatly Prezidentimize alkyşlarymyzy aýdýarys. Goý, Arkadagly Serdarymyzyň jany sag, ömri uzak, tutýan tutumly işleri rowaç bolsun!

Awtor:

— *Beren gzykly gürrüňleriňiz üçin sagboluň! Biz hem siziň ähliňize okuwlaryňyzda, döredijilikli işleriňizde üstünlikleriň ýar bolmagyny arzuw edýäris!*

Söhbetdeşligi ýazga geçiren:
Gurbanjemat ÖDEGURBANOWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Halkara žurnalistikasy fakultetiniň IV ýyl talyby.

ŞYGRYÝET

GÜÝZ GÖZELLIGI

*Altyn reňke boýalan dek bu zemin,
Mydam gözelligiňi sakla sen, güýzüm!
Jomart tebigatyň eçilen keşbin,
Subut edip, mydam hakla sen, güýzüm!*

*Ine, güýz, asmanyň ýüzi tukatlyk,
Şonda-da berýärsiň ynsana ylham.
Ýuwaşjadan sepeleýän damjalaň,
Kime şatlyk berýär, kimselere gam.*

*Ýapraklaryň şybyr-şybyr sesleri,
Jemleýär pikiri, diňleýär göwni.
Ýüregimiň owazyna diň salyp,
Çözýän kalbymdaky ählige düwni.*

*Tylla güýzüm, sen gelseň bu jahana,
Ýylgyrýar gözlerim, nurlanýar ýüzüm.
Ýagyşly howaňy çalyşman bahara,
Sayaňda pikirim durlanýar, güýzüm!*

BAGTYMMY SEN?!

*Seni söýdüm, bu köňlüme erk bolman,
Meň ömür paslymyň ýazymydyň sen?!
Ejiz ýüregime hiç ýara salmaz,
Durmuşyň ajaýyp sazymydyň sen?!*

*Jadylaýjy her ýylgyrşyň, bakysyň,
Gözleň bilen syrly çawuş çakysyň,
Geň, boýnuma yşk tumaryň dakysyň,
Ýüregimiň şirin sözümidiniň sen?!*

*Gamgynkam gamlanyp, şatkam gülermiň?
Ýüregim çagyrsa hökman gelermiň?
Köňlüň küýsüp, bize nazar salarmyň?
Gülüp gelen bagtyň özümidiniň sen?!*

*Gytja ATDAYEWA,
Türkmenistanyň Daşary işler
ministrliginiň Halkara gatnaşyklary
institutynyň Halkara žurnalistikasy
hünäriniň III ýyl talyby.*

REDAKSIÝADAN: Şu gün «Garagum» žurnalynyň redaksiýasynyň hem-de Türkmenistanyň Kärdeşler arkalaşyklarynyň Milli merkeziniň, Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň Merkezi Geňeşiniň bilelikde ygylan eden «Bagtyýarlyk döwri — ylham çeşmesi» atly döredijilik bäsleşigi jemlendi. Institutymyzyň Halkara žurnalistikasy hünäriniň I-nji ýyl talyby Atamyrat Ýazweliýew hem özüniň hödürlän «Ene mährine eýlenen» atly hekaýasy bilen bäsleşigiň ýeňijisi boldy. Gazetimiziň şu sahypasynda talybymyzyň döredijiligine degişli bir esseni çap etmegi makul bildik.

Seni maňa beren güýz...

(esse)

*Ýene geler şol altyn güýz,
Ýüregimde goýupsyň yz...*

(Aýdymdan).

Şol güýzde men talyp bolupdym. Şol güýzde ilkinji gezek öz ýürekdeşimi tapypdym. Giriş synaglaryna taýýarlyk döwründe kitaphanada haýsy kitapdan, nämäden başlajagyny bilmän duran nätanys ýigidi ýaýdanjaňlykdan halas eden gyzyň özümiň synanyň ýokary okuw mekdebidäme okaýandygyny okuwlaryň başlandan soň bilsem-de, onuň göwnümiň gülşenidigini okalga zalyndaky ilkinji pursat äşgär edipdi. Ýigit çykyp, şeýle ganatsyz melegi görmedigime ilkinji gezek gynanypdym. Ol nusgawy aşyklaryň «Nepes almak islâniňde, sap howaň bolaýyn», «Ýadanyňda mekanyň bolaýyn...» diýen Leylilerinden artyk bolmasa, kem dälidi.

Hossarlarymyň mysallar bilen aýtmagyna görä, meniň nesibäm hemişe ýanymda gezermiş. Muňa şol güýzde-de şaýat bolupdym. Tanyşdyk gidiberdik. Bir seretsem, ýabany balalarynyň kökesinden balyň damyşy ýaly, kalbymyň teýindäki hemişelik gömdüm diýip ýören sözlerim ýyllykdaş gyzlarymyň seresine baka gönügen bolsa nädersiň?! Arynyňam ilki zäherini dadyp, onsoň balyň iymeli eken. Meniňki ters çykdy. Kerpijiň deregine sözlerden bina gurmagyň aladasyňy edip gelen beýniniň diňe bedeniň bir bölegidigini çölde teşneleri azaşdyran salgyma çalymdaş söýgi sebäpli bildim. Asyl adamy dolandyryňan beýni ony bu mümkinçilikden mahrum edip bilýän eken.

Şol güýzdäki ýalňyşlygymy senem düzedip bilerdin! Gaýtam, oýundan-çyndan dil ýarman, didaryňy, melul eýlän dideleriňi ýaşyrmak isläpdiň. Seniň kalbyňda kökeren ýaşyrym ykraryň sedasy ýylgyrym çaltlygynda maňa gelip ýetipdi. Öz ýanymdanam: «Kitaplarda söýgä çylşyrymly hadysa hökmünde baha berýärdiler welin... edil beýle-de däl oguşya» diýenim ýadymda.

Özümi dünýäniň iň bagtly şahsyýetlerindenem mün

mertebe bagtly duýan pursatlarymy eçilen altyn güýze, ýok, sahatly altyn güzüme alkys aýdypdym. «Seni maňa beren güýz» diýip, öz ýanymdan heňjagaz hem döredipdim. Emma bu setiri tersine-de öwürüp bolýandygyny güýz subut etdimi ýa kitaplara çapraz gelen söýgümi... açyk bir zat diýip biljek däl. Birden hazan gatyşykly ýel geldi-de, ýaňy bir ýylanyp ugran odumyzy bir demde öçürdi ötagitdi. Şemalyň garşysyna tāk özümi goýup, ony saklabam bilerdim, belki. Ýöne ody ölçerip, közi saklamak üçin seniňme ýardamyň gerekdi. Sen welin gozganmagam islemediň.

Iki ýyllyk menzili iki günde külterläp, Watan öňündäki mukaddes harby borjymy berjaý edip, gaşyňda peýda boljakdygymy, ýygy-ýyggydan hat yazjakdygymy ýatlatmagyň nepi degmedi. Ähli barlyk ýapraklaryň yzyna düşdi. Şonda: «Güýz diýilse, diňe hazan, suwda akyp barýan sary ýapraklar, aýralyk, gözäýaş, ýagyş, gamgynlyk, aldajy şemal... ýada düşýär» diýip, bu pasyly näletläp, örän ullakan ýalňyşlyk goýberipdirin.

Aramynda hiç zadyň bolmajakdygyny, biziň edil gije bilen gündiz ýalydygymyzy aýdan diliňe nireden gurbat gelenine şu wagtam aklým çatanok. Sen munuň bilenem gutarmadyň. «Men sowuk, sen bolsa ýanyp duran ataş. Men söýgä biperwaý, sen bolsa muň üçin janyňy pida etmäge taýyn» diýeniňde, hyýallary durmuşdan tapawutlandyryp bilmedigime ökünipdim. Içki sedam güýz şemalyňa galgap, uçup barýan ýapraklaryň yzyna düşdi: «Ýok, gije bolmasa gündiz bolýarmy? Sowuk bolmasa, ataş kime gerek?! Söýgi – bir-biregi doldurmak diýmek...»

A sen bolsa: «Biziň ýolumyz şu ýerde şahalanýan eken» diýdiň-de, dumanlyga siňip gitdiň.

Bu ýyl güýzem bizi küýsän ýaly çalt geldi...

Güýz peşgeşine bagyşlan gündelik yazgylarymy okamagymy bes edip, başymy galdyrdym. Saz açdym. Nähili gudrat, bu saz! Gözümi ýumdum. Saz ýüregime yetip, damarlarymyň üsti bilen tutuş bedenime siňdi. Sazyň adyny bilmek isläp, telefona seretdim. Haýsydyr bir häzirki zaman daşary ýurt kompozitorunyň sazy: «Senenamanyň soňky günü». Mylaýym owaz gursagyma şeýle hakykaty guýýan ýalydy: senenamadaky günleriň soňy ýaşayşyň soňy däl ahyr. Öňde täze senenamalar bar...

*Atamyrat ÝAZWELIÝEW,
Türkmenistanyň Daşary işler
ministrliginiň Halkara gatnaşyklary
institutynyň Halkara žurnalistikasy
fakultetiniň I ýyl talyby.*

ÝAŞ DIPLOMATYŇ SESI

INTERNET GAZETI
THE VOICE OF YOUNG DIPLOMAT

Our main goal is to serve the Motherland!

Esaslandyryjy: Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary instituty

Baş redaktor Täçgeldi GUTLYÝEW

Redaksion geňeşiň agzalary: Begmyrat ATAYEWA,
Merdan BERDINYÝAZOW,
Wepa KADYROW,
Rahym BÄŞIMOW, Baba SARYÝEW,
Akmuhammet JUMAGULYÝEW,
Mähriban GANDYMOWA, Tatjana DÖWLETOWA,
Osman HEMZAYEWA, Perhat ÇARYÝEW.

Baş redaktoryň orunbasary: Mätgurban MÄTGURBANOW.
Jogapkär kätib: Bakýurdyr GARAÝEW.
Jogapkär kätibiň orunbasarlary:
Ajaýyp NOBATOWA, Annaberdi KAŞAŇOW.

Bölüm müdirleri: Atamyrat ÝAZWELIÝEW, Aýlar ATAÝKOWA.
Edebi işgär: Gurbansähet GURBANSÄHEDOW.
Fotohabarçy: Muhammetmurat NARMEDOW.

Uly korektor: Jahantäç ÖWEZOWA.
Korektorlar: Gurbanjemat EGIRJÄÝEWA, Aýşirin DÖWLETOWA.

Gazet elektron görnüşinde
HGI-niň www.iirmfa.edu.tm
internet saýtynda
hem-de iirmfa.nesil.edu.tr
sanly bilim portalynda
ýerleşdirilýär.

E-mail:
yashdiplomathgi@gmail.com